

Beallara 'Peggy Ruth' = *Brassia* x *Cochlioda* x *Miltonia* x *Odontoglossum*. Temale on ämblikkäpp pärandanud teravatipulised õielehed.

Kirevad kambriahübridid

Lillepoe kõige kirjumate ja õieküllasemate orhideede pottides on tavaliselt etikett nimega *Cambria*. See ei ole orhidee perekonna ega ka kasvataja firma nimi, vaid keeruliste sortide ühine kaubanduslik nimetus.

Orhideede sordiaretuse algaastaiks peetakse 1850ndate Inglismaad, mil Veitchi Kuningliku Aiandi aednikul John Dominyl õnnestus ristata kaks mudikäpa liiki (*Calanthe furcata* ja *Calanthe macusa*). See saavutus kummutas senise veendumuse, et orhidee liike pole võimalik omavahel ristata.

Nii mõnedki seni iseseisvate liikide-na kirjeldatud orhideed osutusid hoopiski looduslikeks hübriidideks. Samal ajal kui teadlased olid ametis liikide süstemaatika korrastamisega, algas aretajate seas võidujooks uute enneolematult kaunite orhideesortide saamiseks.

Esimene hübriid oli mirjukäpp

Esimene ja tõeline kambria sündis eel-sajandil.

Kolme orhideeperekonna – *Miltonia*, *Odontoglossum* ja *Cochlioda* – esindajate ristamisel saadud hübriid

dile pandi 1912. aastal Belgia aedniku Vuylsteke auks nimi *Vuylstekeara* (eesti k mirjukäpp).

Perekonna edukaim aretis on *Vuylstekeara Cambria 'Plush'* (saadud 1931. aastal Charlesworthi orhideeaiandis Inglismaal).

See sort võitis näitustel palju auhin-du ning sai paugupealt staariks teiste orhideede seas. Tema Burgundia veini värvi õitega elegantselt kaardunud õisikut võrreldi lausa Degas' tantsijatari-de kaela graatsilise kaarega.

Sellest ajast alates on aretatud tohutul hulgal pilkupüüdvate õitega, toas kasvatamiseks sobivaid orhidee-sid. Nad on vähenõudlikud, tublid õit-sejad ning sageli hurmava lõhnaga.

Kaubanduslik nimi *Cambria*

Nende imeliste orhideede saamiseks on sageli kulunud aastakümneid, aretise eellaste pikas nimestikus võib olla mitukümmend sorti või liiki.

Igalühel neist on olemas botaanilisel korrektne perekonnanimi – *Colmanara*, *Beallara*, *Odontocidium*, *Burrageara* jne. Süstemaatikud vaidlevad, nagu ikka, selle üle, millise perekonnaga on tegu ja tõstavad sorte ühest perekonnast teise. Kaupmehed teevad asja lihtsamaks ja nimetavad kogu seda kirjutamisel seitskonda ühe nimega *Cambria*.

Kuna ühise nime taha peidavad end kahe, kolme, nelja või isegi viie perekonna esindajatest kokku segatud sordid, ei või pungadega kambriat ostes iial teada, millised õied talle tulevad.

Samuti nagu inimeste puhul märkame sarnasust tema vanematega (nt ema kaunid tumedad silmad või vanaisa kongus nina), võib kambria botaanilist nime teadmata vaid oletada, milliste orhideede veri ta soontes voolab.

Miltooniast (*Miltonia*) annab märku suur lame õis, hammaskeelest (*Odontoglossum*) tuleb lopsakas ja õielehtede lokilised servad, ontsiidium (*Oncidium*) on edasi andnud kahara kujuga õisiku, *Cochlioda* õiterikuse ning ämblikkäpp (*Brassia*) õielehtede teravad tipud. Kuid see kõik on vaid oletus.

Leplik hübriid algajale

Kambriat on aretatud toaorhideedeks. Nad sobivad algajale orhideekasvatajale ning lepivad toatingimustega.

Idealne kasvukoht on siiski õhurikas jahedapoolne (16–20°) ja valgusküllane aknalaud. Valgust tahavad nad palju, kuid siiski mitte eradat kevadsuvist päikest. Eriti mõnusa-tunnevat kambriat end siis, kui õied on päevast mõne kraadi võrra jahedamad.